

Avrupa'da Refah Tutumları:

Avrupa Sosyal Taraması
(European Social Survey, ESS)
4. Tur Araştırmadan Öne
Çıkan Sonuçlar

ESS Önemli
Sonuçlar
Dizisi

2

Sayı

Avrupa Sosyal Taraması Veri ve Belgelerine Erişim

Avrupa Sosyal Taraması (European Social Survey (ESS)) tüm veri ve belgelerine ücretsiz erişim imkanı sağlamaktadır. Bunlar belirtilen web sitesinden görüntülenebilir ve indirilebilir: www.europeansocialsurvey.org.

Büyüyen veri setine erişimi ve kullanımını desteklemek amacıyla bir takım girişimler geliştirilmiştir: bunlara bir e-öğrenme aracı olan EduNET ve bir çevrimiçi veri analiz aracı olan NESSTAR dâhildir. Her ikisine de ESS web sitesi üzerinden erişilebilir.

EduNet

ESS e-öğrenme aracı EduNET, yükseköğretimde kullanılmak üzere geliştirilmiştir. Kullanıcılara

bir kuramsal problemden istatistiki sonuçların çıkarımına kadar araştırma süreci boyunca rehberlik etmek üzere tasarlanmış uygulamalı örnekler ve alıştırmalar sunulmaktadır. Materyaller araştırma uzmanları tarafından hazırlanmıştır. Şimdiki haliyle, ESS verisini kullanan sekiz konu mevcuttur.

NESSTAR

ESS Online Analiz paketi bir çevrimiçi veri analiz aracı olan NESSTAR'ı kullanmaktadır; NESSTAR'ı destekleyen belgeler Norveç Sosyal Bilim Veri Servislerinde (the Norwegian Social Science Data Services) mevcuttur (www.nesstar.com/index.html) ve ESS web sitesi üzerinden erişim, kullanıcıları söz konusu bilgilere ulaştırmaktadır.

Demokratik toplumlarda kamusal tutumlar önem taşımaktadır. İlgili kamuoyu tutumları vatandaşların inanışlarını, isteklerini, korkularını ve tercihlerini yansıtmaktadırlar. Bu tutumları ölçmek zordur ve çoğu zaman açıklanmazlar ve alakadar tutumlarına dair çıkarımlar yalnızca seçim tercihleri üzerinden yapılamaz. Bu tutumlara dair çıkarımlar söz konusu tavırların oluşum ve değişiminin anlık ve kısmi bir görünümünü sunma eğilimindeki medya desteğiyle yürütülen kamuoyu araştırmalarından derlenemezler. Avrupa Sosyal Taraması (European Social Survey (ESS)) yüksek kalitedeki bilimsel yöntemlerden ve zaman içinde tekrarlanan ölçümlerden

faydalanarak kamu tutum ve davranışlarının ayrıntılı bir açıklamasını sunmaktadır.

ESS Öne Çıkan Sonuçlar Dizisi (ESS Topline Results Series), Avrupa toplumlarındaki temel meselelere bu alandaki önde gelen akademik uzmanlardan bir ön bilgi sağlamaktadır. Seri, teori ve ayrıntılı akademik analize referanslar sağlayarak, verinin basit bir sunumundan öteye geçmektedir. Serinin yalnızca bir bilgilendirme olarak kalmayıp, aynı zamanda başkalarına da bu zengin veri kaynağından faydalanması için ilham vereceği umuluyor.

Rory Fitzgerald, ESS Direktörü

Bu sayının yazarı

Stefan Svallfors Umeå Üniversitesi'nde Sosyoloji Profesörü ve Baltık Araştırmacısı ve Stokholm'deki Futures Studies Enstitüsü'nde de araştırmacı olarak görev almaktadır.

ESS Refah Tutumları Modülünün Soru Tasarım Ekibi de aşağıdaki gibidir:

Jørgen Goul Andersen, Aalborg Üniversitesi

John Hills and Tom Sefton, London School of Economics (LSE)

Steffen Mau, Bremen Üniversitesi

Wim van Oorschot, Tilburg Üniversitesi

Christian Staerkle, Lozan Üniversitesi

Avrupa'da Refah Tutumları:

4. Tur Araştırmadan Öne Çıkan Sonuçlar

Stefan Svallfors

Giriş

Refah devleti, Avrupa sosyal modelinin belirgin bir özelliği olarak görülebilir. Zorlu dönemlerde ekonomik destek veya bakım ve hizmetlere erişim sağlama örneğinde olduğu üzere, geniş kapsamlı sosyal ve kurumsal aktörler, ortak yaşam seyri risklerinin getirdiği olumsuz sonuçlara karşı koruma sağlamaktadır. Fakat Avrupa'daki refah devletleri demografik, ekonomik ve politik baskılar nedeniyle son dönemlerde derin bir yeniden yapılanma geçirmektedir. Bunun sonucunda yeni türde riskler ortaya çıkmaktadır. İlgili riskler güvencesiz işgücü piyasaları ve değişen hane halkı durumlarıyla alakalıdır ve farklı refah devletlerinde farklı şekiller almaktadır. Avrupa kıtasında sıkça karşılaşılan diğer zorluklar, refah devletinin demografik sürdürülebildiğine dair giderek artan endişeler ve Avrupa Birliği'nin refah politikaları standartları ve düzenlemelerinin gittikçe artan etkileridir.

Bu çerçevede, Avrupa kamuoyunun refah devletine yönelik tutumları gittikçe önem kazanmaktadır. Kamu, refah politikalarından hem faydalanıp hem de nihai olarak bu politikaları finanse ettiği için, kamuoyunun refah devletinin genişlemesi ve biçimi hakkındaki görüşleri, günümüz Avrupa yönetimlerinin meşruiyeti için büyük önem taşımaktadır.

“Çeşitli Avrupa ülkelerindeki insanlar ne tip bir devlet müdahalesi istemektedir? Bu insanlar refah devletinin başardıklarından ne derece memnunlar?”

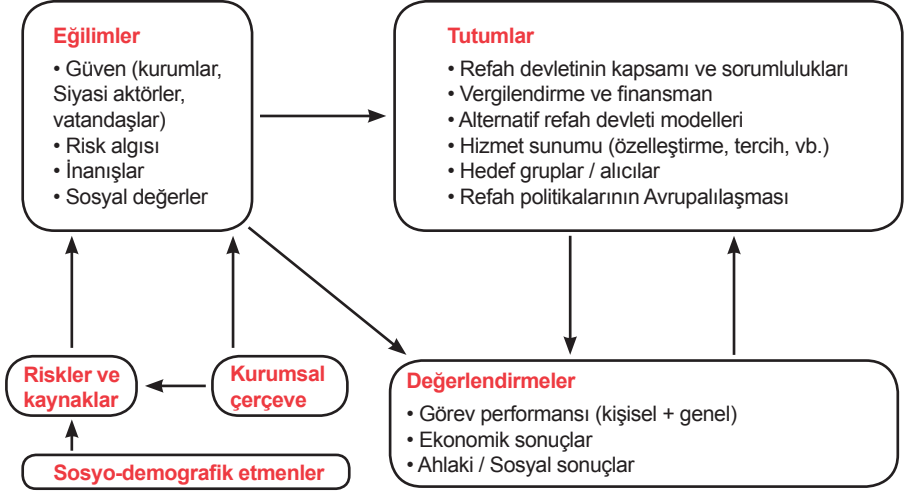
ESS 4. Turu olarak “Değişen Avrupa'da Refah Tutumları,” Avrupa kamuoyunun refah devleti ve politikalarına yönelik tutumlarını aktarmak üzere tasarlandı. Saha çalışması 2008 yılının sonlarına doğru 29 Avrupa ülkesinde yürütüldü. Refah tutumları parçasının kavramsal bir modeli

Şekil 1 de verilmiştir. Modelin temel odağı, (a) refah devleti kapsamı ve sorumlulukları, (b) kolektif finansman, (c) farklı refah modelleri, (d) hizmet sunumu ve (e) refah hedef grupları ve alıcılarına yönelik eğilimler özelindedir. Aynı zamanda, (a) refah devletinin görev performansı, (b) refah politikalarının ekonomik sonuçları ve (c) refah politikalarının ahlaki ve toplumsal sonuçları açısından refah devletinin değerlendirmelerini de dikkate alınmaktadır. Tutumlar ve değerlendirmeler arasında karşılıklı bir ilişki beklenebilir; böylece tutumlar değerlendirmelerden etkilenir ancak bunun karşılığında tutumlar da değerlendirmeleri etkilemektedir.

İlgili model, bahsi geçen refah tutumları ve değerlendirmeleri, kişilerarası ve kurumsal güven, risk ve tehdit algıları, refah politikaları, sosyal değerler ve kişisel deneyimler hakkındaki inançları içeren bir dizi yönelimin bir fonksiyonu olarak açıklar. Bireysel düzeyde, bu yatkınlıkların, bireylerin ve grupların farklı şekilde maruz kaldıkları risklerin bir fonksiyonu olması ve bu eğilimlerin sağlanan kaynaklara göre değişmesi beklenmektedir.

Bu rapor, refaha yönelik Avrupa'daki kamuoyu tutumunu üç farklı başlıkta özetlemektedir: hükümetin sorumluluklarına yönelik tutumlar; refah devleti performansına duyulan memnuniyet ve devlet yönetiminin kalitesi hakkındaki görüşler. Kamu, hükümetin ne yapmasını istemektedir?; sunulan hizmetten ne ölçüde memnundur?; kamuoyu devlet kurumlarının adil ve yeterli olup olmadığına güvenmekte midir? soruları Avrupa'da devlet ve vatandaşlar arasındaki ilişki analizi için büyük önem taşımaktadır. Siyasetler için bu konulardaki tutumlar, hükümetlerin hangi eylemleri gerçekleştirmesi veya gerçeğe getirmemesi konusunda alınacak kararlar ve bu kararlar için aranan toplumsal destek açısından önem arz etmektedir.

1. Şekil: Refah politikalarına yönelik tutumların analizi için oluşturulmuş kavramsal bir çerçeve

Kaynak: Avrupa Sosyal Taraması (European Social Survey (ESS) 4. Turu, 2008

Devlet yönetiminin sorumluluklarına yönelik tutumlar

Başlangıç olarak, farklı Avrupa ülkelerindeki insanların refah devletinden ne istediklerini değerlendirilmektedir. Katılımcılara, aşağıdaki konu başlıklarının her birini gerçekleştirmek için hükümetin sorumluluğunun ne ölçüde olması gerektiğini düşündükleri soruldu:

... iş isteyen herkese iş sağlamak;

... hasta insanlara gerekli sağlık hizmetini sağlamak;

... yaşlılar için makul bir yaşam standardı sağlamak;

... işsizler için makul bir yaşam standardı sağlamak;

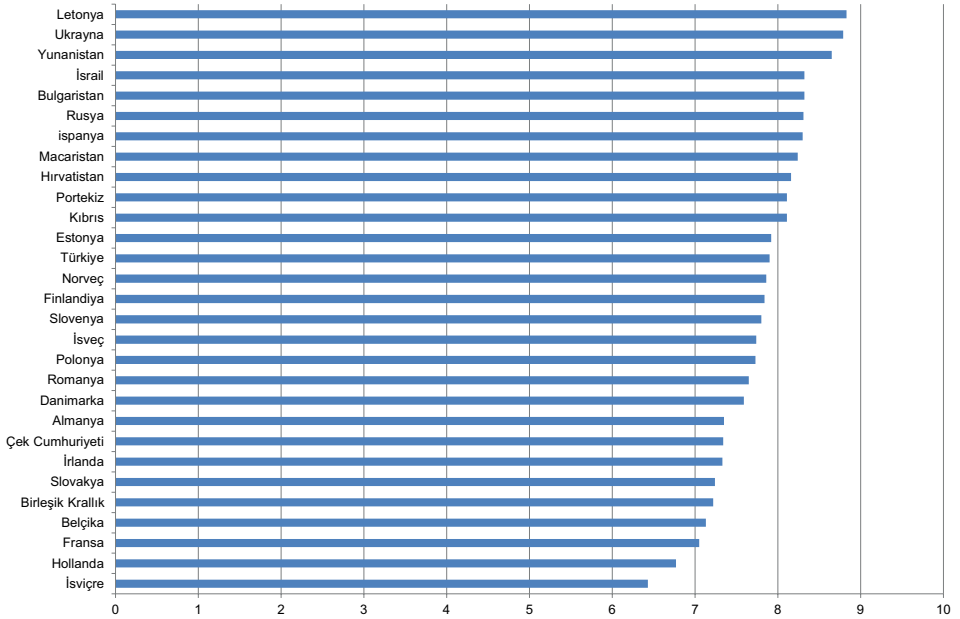
... çalışan ebeveynler için yeterli çocuk bakım hizmeti sağlamak;

... ailesinde bakıma muhtaç hasta olan çalışanlar için ücretli izin sağlamak.

Yanıtlar 0-10 ölçeğinde verildi; burada 0, hükümetin sorumluluğunun olmaması gerektiği anlamına gelirken ve 10 hükümetin tam sorumluluğunun olması gerektiği anlamına gelmektedir. İnsanların hükümetin müdahalesinin ne derecede olmasını gerektiğini düşündüklerini ölçecek özet bir endeks sunmak için, bu maddelere verilen cevaplar toplanıp altıya bölündü. 0 değeri, cevap verenin bahsedilen faaliyetlerin hiçbirinin hükümetin sorumluluğunda olmaması gerektiğini düşündüğünü ve 10 değeri, tüm bu faaliyetlerin tamamen devletin sorumluluğunda olması gerektiğini ifade eder.

“Avrupalılar çeşitli refah tedbirlerinin temini için hükümetlerin oldukça geniş sorumluluklar almalarından yana.”

2. Şekil: Devlet müdahalesine kamu desteği (0-10 ölçeği): ülkeye göre

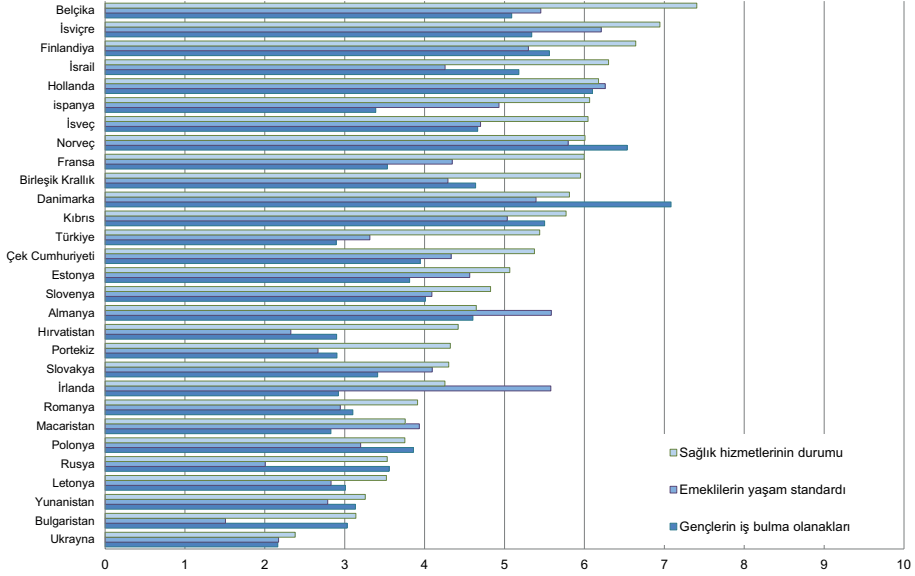
Kaynak: Avrupa Sosyal Taraması (European Social Survey (ESS)) 4. Turu, 2008

Şekil 2, neredeyse tüm ülkelerin 0-10 ölçeğinde, 7 ile 9 arasına düştüğünü göstermektedir ki bu durum, vatandaşların refahına çok geniş kapsamlı hükümet müdahalesinin desteklendiğini göstermektedir.

İkinci bir bulgu ise ölçek değerlerinin ülkeler arasında farklılık göstermesi fakat ilgili farklılığının önemli seviyelerde olmadığıdır. Bulgularımıza göre, ortalama olarak, Doğu Avrupa'da yaşayanlar en geniş kapsamlı hükümet sorumluluğunu talep etmektedir ve bu eğilimi Güney Avrupa'da yaşayanlar izlemektedir. Ancak, gözlemlediğimiz kadarıyla, hiçbir ülke 0-10 ölçeğinde 6 değerinin altında kalmamıştır. Böylelikle, ülkelere göre değişiklik gösteren refah devletinin ne yapması gerektiği ilişkin görüşler arasındaki fark çok büyük değildir.

Elbette ki, ülkeler arasındaki tutum seviyelerini karşılaştırırken dikkatli olunması gerekmektedir. Mevcut refah devleti teminlerinin seviyesi dâhil olmak üzere, katılımcıların anket sorularına yanıtları, içerisinde buldukları durumlar çerçevesinde verilmiştir. Ülkeler arasındaki farklar çok yüksek olmadığından dolayı, devlet müdahalesine daha fazla destek veren kamunun bulunduğu ülkelere kıyasla, devlet müdahalesine düşük destek gösteren ülkelerde kamunun mutlak anlamda devletin halkı için daha az siyaset üretmesini istediği durumu söz konusu olmayabilir. Yine de, refah devletinin ne yapması gerektiğine dair tutumlar özelindeki Doğu-Batı farklılıkları ciddiye alınmalıdır. Ve bu durum, hem Komünizmin bir tarihi mirası olarak, hem de mevcut ekonomik zorlukların Doğu Avrupa'daki devlet hizmetlerinin sağlanmasına gösterilen yüksek desteğe katkıda bulunmakta olduğu yönünde yorumlanmalıdır.

3. Şekil: Refah devletinin performansına duyulan memnuniyet (0-10 ölçeğinde): ülkeye göre

Kaynak: Avrupa Sosyal Taraması (European Social Survey (ESS)) 4. Turu, 2008

Devlet yönetiminin performansından memnuniyet

Eğer halk devletin farklı politika alanlarına oldukça geniş kapsamlı müdahalesini istemekteyse, bu insanlar refah devletinin gerçekte başardıklarından memnun mudur? Şekil 3 katılımcıların refah devletinin üç açıdan yürütmüş olduğu performansına dair memnuniyeti göstermektedir ve bunlar şöyledir: sağlık hizmetlerinin hâlihazır vaziyeti; emeklilerin yaşam standardı ve genç bireylerin ilk tam zamanlı işlerini bulma olanakları.¹ Memnuniyet, 0'ın politika alanındaki sonuçlara duyulan çok düşük memnuniyete ("son derece kötü") ve 10'un çok yüksek memnuniyete ("son derece iyi") denk geldiği 0-10 ölçeğinde derecelendirmiştir.

Özellikle Ukrayna, Bulgaristan ve Rusya gibi kimi Doğu Avrupa ülkelerinde, refah devletinden

duyulan genel memnuniyet oldukça düşüktür. Dolayısıyla, ortalama olarak, devletten talep edilen sorumlulukların en çoğu Doğu Avrupa'daki halklar tarafından istenmekle beraber (bakınız: Şekil 2), bu insanlar, gerçekte devletin temin ettiklerine karşı en düşük memnuniyeti göstermektedir. Çoğu Batı Avrupa ülkelerinde memnuniyet derecesi daha yüksektir fakat şunu da belirtmek gerekir ki, sadece birkaç Avrupa

"Refah devletine dair memnuniyetin, refah devletinin sosyal hizmetlerine verilen destekten daha düşük olduğunu gözlemlemekteyiz. Refah devletine dair memnuniyet Avrupa genelinde dağınık bir düzen göstermektedir."

ülkesinde refah devletinin üç açılı performans göstergelerinde memnuniyet seviyesi 0-10 memnuniyet ölçeğinin orta noktasının yukarısında bir seyir izlemiştir. Bu durum, refah devletinin gerçekte başardıklarından duyulan memnuniyetin Avrupa'da herhangi bir yerde çok yüksek bir seviyede olmadığını göstermektedir.

Bireysel göstergelere daha yakından bakıldığında, sağlık hizmetlerinden duyulan memnuniyetin birtakım kıta Avrupası ve İskandinav ülkelerinde çok yüksek olduğunu ve bazı Doğu Avrupa ülkelerinde de çok düşük olduğunu gözlemlemekteyiz. Emeklilerin yaşam standartlarından duyulan memnuniyet de bazı kıta Avrupa ülkelerinde çok yüksek bir seviyededir ve bu yüksek trendi İskandinav ülkeleri takip etmektedir. Ortalamada, emeklilerin yaşam standartlarına duyulan memnuniyet, nisbi olarak Güney Avrupa ülkelerinde düşük ve birkaç Doğu Avrupa ülkelerinde en düşük seviyededir. Bahsi geçen son iki ülke grubunun benzer eğilimleri, genç bireylerin ilk tam zamanlı işlerini bulma olanaklarından duyulan memnuniyet için de aynı seyirdedir fakat bu göstergenin memnuniyet seviyesi İskandinav ülkesi olan Danimarka ve Norveç'te en yüksektir.

Bu nedenle, bireylerin refah devletinin performans göstergelerinden birine duydukları memnuniyetin/memnuniyetsizliğin kalan diğer iki refah devleti performans göstergelerine duydukları memnuniyet/memnuniyetsizlikle benzer eğilim göstermesi, refah devletinin üç açılı performans göstergeleri arasında kayda değer ölçüde bir örtüşme bulunduğunu işaret etmektedir. Bu eğilimin aksine bazı istisnai örnekler de mevcuttur ve bunlar, Danimarka'daki iş fırsatlarından duyulan çok yüksek memnuniyet ya da İrlanda ve Almanya'daki yaşlıların yaşam standartlarına duyulan nisbi olarak yüksek memnuniyet oranlarıdır. Fakat sonuçta, kötü icra edilen refah devletleri genelde kötü performans göstermekte iken, bunun tersi, iyi uygulanan refah devletleri için iyi performans olarak gerçekleşmektedir.

Devlet yönetiminin kalitesi hakkında görüşler

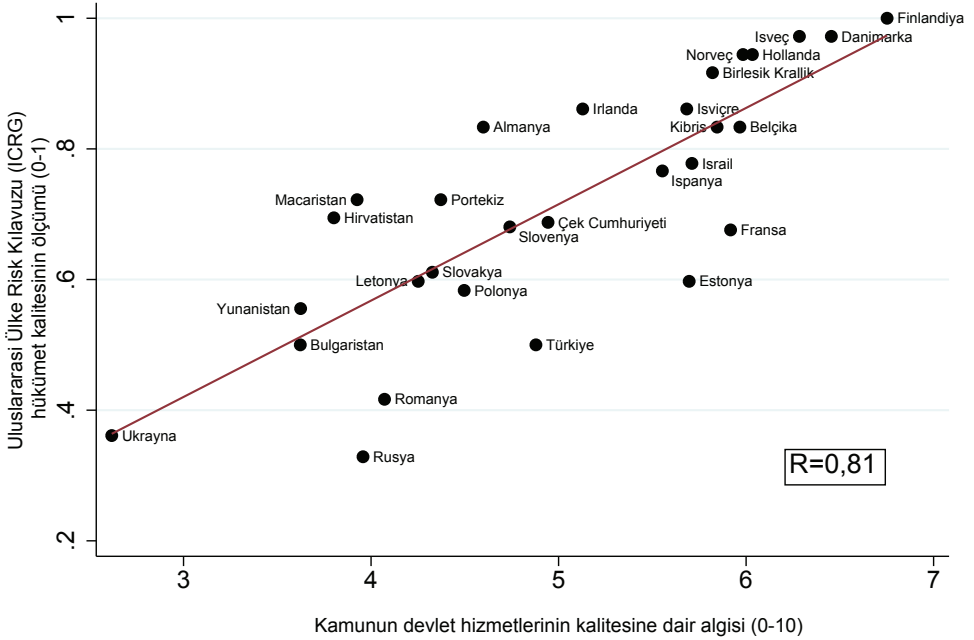
Bir önceki bölümde refah devleti tedbirleri üzerinden refah devletinin gerçekleştirmiş olduğu başarılarından duyulan memnuniyet incelenmiştir. Bu bölümde ise, uygulayıcı kurumlar özelinde algılanan adillik ve yeterlilikle odaklanılmaktadır. Her bir durum için 0-10 ölçeğinde dercelendirilmek üzere, katılımcılara aşağıdaki sorular sorulmuştur:

- *Bizimle, ülkenizdeki sağlık hizmetleri temininin ne kadar etkin/yeterli olduğunu dair düşüncenizi paylaşabilir misiniz?*
- *Sizce vergi makamları, soruşturmaları zamanında gerçekleştirme, hataları önleme ve yolsuzluğu önleme gibi konularda ne kadar etkindir/yeterlidir?*
- *Sizce, ülkenizdeki doktorlar ve hemşireler kimi insanlara özel muamele göstermekte midir yoksa herkese eşit muamele ile mi davranmaktadır?*
- *Sizce, ülkenizdeki vergi makamları kimi insanlara özel muamele göstermekte midir yoksa herkese eşit muamele ile mi davranmaktadır?*

Bu iki yapı refah devleti hükümetlerinin yönetmesi gereken iki temel refah devleti kurumu olduğundan dolayı, ilgili sorular vergi makamları ve sağlık hizmeti çalışanları hakkında sorular sormaktadır. Bu nedenle, (örneğin, istihdam büroları ya da çocuk bakım tesislerinin aksine) bu iki yapı Avrupa'da her yerde bulunan kurumlardır. Hükümet kalitesine ilişkin özet ölçü, alakadar dört göstergelerin tümünün önce toplanıp, ardından dörde bölünmesiyle elde edilen 0-10 ölçekli genel devlet hizmetleri kalitesi puanıdır.

Bu basit ölçüm gerçekten devlet kurumlarının kalitesini yakalamak için kullanılabilir mi? Halkın mevcut durum hakkında bilgisiz olabileceği ya da devlet hizmetleri kalitesini abartabileceği veya azımsayabileceği öne sürülebilir. İkinci olarak, halk, son derece uyarlanabilir tercihler gösterip beklentilerini gerçekleştiren duruma göre ayarlayabilir. Üçüncü olarak, vergilendirme ve sağlık hizmetleri özelinde halkın vermiş olduğu yanıtların, devlet hizmetlerinin genel kalitesi özelinde bir açıklıycılığı bulunmayabilir.

4. Şekil: Devlet hizmetleri kalitesi üzerine uzman hükümleri ve kamuoyu algısı

Kaynak: Avrupa Sosyal Taraması (European Social Survey (ESS)) 4. Turu, 2008

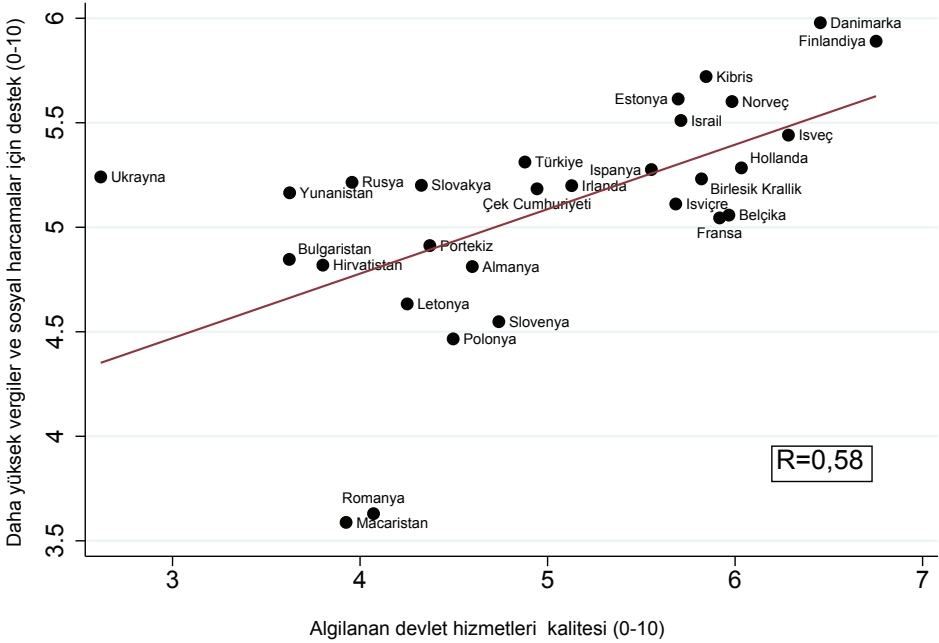
Dolayısıyla, ankete dayalı üç ölçüm ile Uluslararası Ülke Risk Kılavuzu'nun (International Country Risk Guide (ICRG)) Devlet Hizmetleri Kalite Göstergesi, Uluslararası Şeffaflık Örgütü Yolsuzluk Dizini (Transperancy International Corruption Index) ve Dünya Bankası Devlet Yeterlilik Tahmini (World Bank Estimate of Government Efficiency) (ilgili verilerin tümü Göteborg Üniversitesi Hükümet Kalitesi Enstitüsü'nün veri tabanından elde edilmiştir)² gibi uzman fikrine dayalı farklı ölçüm setleri birbirleriyle istatistik olarak ilişkili gözükmektedir. İlgili ölçümler bir dereceye kadar devlet hizmetleri kalitesinin farklı yönlerini gösterse de, bu ölçümler birbirine oldukça benzer sonuçlar ortaya koymaktadır. Uluslararası Ülke Risk Kılavuzu'nun (International Country Risk Guide (ICRG)) Devlet Hizmetleri Kalite Göstergesi'nin ve Avrupa Sosyal Taraması (European Social

Survey (ESS)) ankete dayalı hükümet kalitesi ölçümünün sonuçları Şekil 4 de gösterilmiştir.

Uzmanların hükümleri ve halkın devlet hizmetleri kalitesi algılaması arasında istatistik olarak çok güçlü bir ilişki görmektedir. 0.81 seviyesindeki korelasyon katsayısı iki ölçüm arasındaki bağıntının çok güçlü olduğunu belirtmektedir. Şekil 4 deki çizime bakıldığında, sağ üst köşede kümelenmiş İskandinav ülkeleri ve Hollanda hem uzmanlar hem de halk arasında yüksek devlet hizmetlerinde kalite algısını işaret etmektedir. Sol alt köşede ise, hem halk hem de uzmanlar tarafından düşük devlet hizmetleri kalitesi algısına sahip olunan, çoğunluğu eski Komünist olan, kimi Doğu Avrupa ülkeleri bulunmaktadır.

İlgili çizimde birkaç aykırı değer gözlemlenebilir ve bunlar şöyledir: Rusya ve Türkiye'de uzmanlara kıyasla halk hükümet kalitesini

5. Şekil: Algılanan devlet hizmetleri kalitesi ve sosyal harcamalara dair tutumlar

Kaynak: Avrupa Sosyal Taraması (European Social Survey (ESS)) 4. Turu, 2008

daha müsamahakâr bir tonda değerlendirirken, Almanya'da bunun tam tersi gerçekleşmektedir. Ancak, genel olarak, kamuoyu ve uzman görüşleri arasında çarpıcı biçimde güçlü bir uyuşma vardır.

Devlet hizmetlerinin kalitesi, kamuoyunun refah devletine kaynak sağlama istekliliğini etkilemektedir mi? Kamuoyunun refah devletine kaynak sağlama istekliliğini ölçmeye yardımcı olacak ölçüm vergiler ile sosyal harcamalar arasındaki arzulanan dengedir. Katılımcılara, eğer vergilerin artırımı ve sosyal yardım ve hizmet harcamalarının daha fazla yapılması ya da vergilerin azaltılması ve harcamaların aşağıya çekilmesi seçenekleri arasında kalınsa, hükümetin ne yapması gerektiğini düşündükleri sorulmuştur. Yanıtlar, 0'ın hükümetin vergileri azaltması ve sosyal yardım ve hizmet harcamalarını daha az yapması gerektiğine, 10'un da hükümetin vergileri artırması ve sosyal

yardım ve hizmet harcamalarını daha fazla yapması gerektiğine denk geldiği 0-10 ölçeğinde derecelendirmiştir.

Şekil 5 te, algılanan devlet hizmetleri kalitesi ile vergilere ve sosyal harcamalara gösterilen tutumlar arasında istatistiksel bir ilişki görülmektedir. İki değişken arasında bariz bir bağıntı mevcuttur:

“Kamunun daha iyi bir devlet hizmetleri kalitesi algıladığı ülkelerde artan sosyal harcamalara gösterilen destek de daha güçlüdür.”

Bu bulgu, düşük devlet hizmetleri kalitesi algısına sahip ülkelere kıyasla, yüksek devlet hizmetleri kalitesi algısına sahip ülkelerde hâlihazırda refah devleti harcamalarında çoktan

daha fazla artırıma gidilmiş olunmasına rağmen ortaya çıkmaktadır.³ Yine de, bu bulgunun görüldüğü ülkelerin vatandaşları diğer ülkelerin vatandaşlarından farklı olarak daha fazla sosyal harcamaya yönelim göstermektedir. Bu sonuç, farklı ülkelerdeki insanların sahip olduğu eşitlikçi değerlerin ve demografik ve ekonomik faktörler gibi bir dizi kontrollerin hesaba katıldığı zaman bile geçerliliğini korumaktadır.⁴ Böylelikle, refah devletine yönelik tutumlar özelinde, devlet hizmetlerinin algılanan kalitesinin önemli olduğu ve uzun zamandır hesaba katılmayan bir faktör olduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç: Şimdi nereye?

Sunulan bulgulardan gözlemlenen en bariz sonuç Avrupa'daki Doğu-Batı ayrımıdır. Doğu Avrupa'da yaşayan halk çeşitli refah ayarlamaları için oldukça geniş sorumlulukları üstlenen hükümet talep etmektedir. Aynı zamanda, Doğu Avrupa'da yaşayan halk tamamen ya da çoğu durumda refah devletinin göstermiş olduğu performanstan memnun gözükmemektedir ve kamu kurumlarının verimliliğinin ve adilliliğinin zayıf olduğu yönünde düşünmektedir. İskandinav ülkeleri de dâhil olmak üzere, Batı Avrupa'da, kamu sorumluluğuna talep nisbi olarak düşük kalmaktadır ve halk refah devletinin sağladığı olduğu refah devleti çıktılarından ve kamu kurumlarının kalitesinden çok daha memnun durumdadır. Elbette bu eğilime dair istisnalar da mevcuttur fakat ilgili genel Doğu-Batı ayrımı diğer ülke farklılıklarını gölgede bırakmaktadır. Bu durum, sadece Komünist yıllardan kalma tarihsel bir miras olarak değil, aynı zamanda mevcut yoksulluk ve işsizlik bağlamındaki zorlukların bir göstergesi olarak da yorumlanmalıdır.

Bir tahmin yapmak gerekirse, Kuzey Batı Avrupa ülkelerine kıyasla, Akdeniz ülkelerinin mevcut ekonomik krizden daha şiddetli etkilenmesi sebebiyle, şu anki ekonomik kriz Avrupa'daki Kuzey-Güney ayrımını arttıracaktır. Aynı zamanda, refah devleti siyasetine yönelik tutumların ve değerlendirmelerin oldukça istikrarlı olduğu ve yavaş hareketli olma eğilimi gösterdiği vurgulanmalı ve bu nedenle kısa vadede çarpıcı değişiklikler beklenmemelidir.

Sonuçta bu durum refah devletine yönelik tutumlar dizisinin gelecekte tekrarlanmasının önemine işaret etmektedir. 2008 verileri Avrupa'daki ekonomik, siyasi ve sosyal krizin başlangıç evresinde toplanmıştır. Daha sonraki veriler araştırmacıların Avrupa'daki siyaset ekonomisine dair büyük dönüşümlerin gerçekleştiği bir süreçte refah devletine yönelik tutumların dinamiklerini ve esnekliğini ele almalarını sağlayacaktır.

İlave okumalar:

Avrupa Bilim Vakfı'nın (European Science Foundation) kaynak sağladığı: "Değişen Avrupa'daki Refah Tutumları" ("Welfare Attitudes in a Changing Europe" (WAE)) araştırma programı örneğinde olduğu gibi, refah tutumları üzerine gerçekleştirilen Avrupa Sosyal Taraması (European Social Survey (ESS)) 4. Turu yaygın olarak kullanılmıştır. Bu raporda işlenen konulara ek olarak, algılanan sosyo-ekonomik güvenlik ve refah devletinin sebep olduğu sonuçlarının algılanılışı gibi konu başlıklarını da kapsayan çalışmalardan, "Değişen Avrupa'daki Refah Tutumları" ("Welfare Attitudes in a Changing Europe" (WAE)) araştırma programına atıfta bulunan çalışmaların birkaçı aşağıdaki gibi listelenmiştir:

Mau, Steffen, Jan Mewes i Nadine M. Schöneck (2012). *What determines subjective socioeconomic insecurity? Context and class in comparative perspective*, *Socioeconomic Review*, Prvi put objavljeno online 22. ožujka 2012., doi:10.1093/ser/mws001.

Oorschot, Wim van, Tim Reeskens i Bart Meuleman (2012) *Popular perceptions of welfare state consequences. A multi-level, cross-national analysis of 25 European countries*, *Journal of European Social Policy*, 22: 181-197.

Svallfors, Stefan (2012) (ur.) *Contested Welfare States. Welfare Attitudes in Europe and Beyond*. Stanford, CA: Stanford University Press.

Dodatne pojedinosti mogu se naći na www.europeansocialsurvey.org, uključujući pojedinosti o zemljama sudionicama, veličinama uzoraka, upitnicima i odazivu.

[1] Dodatna pitanja dotiču se zadovoljstva s obrazovanjem, uslugu brige za djecu i životnog standarda nezaposlenih. Budući da obrazovanje nije očigledan dio tradicionalne definicije sustava socijalne skrbi, a potonje dvije čestice su teško usporedive među zemljama, rasprava je usmjerena na preostale tri čestice.

[2] Teorell, J., Charron, N., Samanni, M., Holmberg, S. i Rothstein, B. 2011. *The Quality of Government Dataset, version 6Apr11* University of Gothenburg The Quality of Government Institute, <http://www.qog.pol.gu.se>.

[3] Rothstein, B., Samanni, M. i Teorell, J. 2012. Explaining the Welfare State: Power Resources vs. the Quality of Government. *European Political Science Review*, 4, 1-28.

[4] Svallfors, Stefan (2012) Government quality, egalitarianism, and attitudes to taxes and social spending: a European comparison, *European Political Science Review*. Prvi put objavljeno online 16. srpnja 2012., doi:10.1017/S175577391200015X.

ESS Hakkında

Avrupa Sosyal Taraması (ESS) halkın zaman içerisindeki tutumlarına ve davranışlarına dair kamuya açık ulusal veriler sağlayan bir Avrupa Araştırma Altyapısı Birliği'dir (AAAB).

ESS 2001'den bu yana Avrupa'da yürütülen akademik amaçlı bir ankettir. Bu veriseti her iki yılda bir yeniden seçilen kesitler-arası örneklemelerin ve yaklaşık olarak 350.000 kişilik tamamlanmış görüşmelerin sonuçlarını içermektedir. Anket otuzdan fazla ülkedeki farklı nüfusların tutum, inanç ve davranış kalıplarını ölçülemektedir.

ESS konuları:

- Kurumlara güven
- Siyasal katılım
- Sosyal-siyasal değerler
- Ahlakî ve sosyal değerler
- Sosyal sermaye
- Sosyal dışlanma
- Millî, etnik ve dini kimlik
- Refah, sağlık ve güven
- Demografi bileşimleri
- Eğitim ve meslek
- Finansal durumlar
- Ev koşulları
- Refaha dair tutumlar
- Adalet sistemine güven
- Yaşlı ayrımcılığına dair ifadeler ve deneyimler
- Vatandaşlık, katılım ve demokrasi
- Göç
- Aile, iş ve refah
- Ekonomik ahlak
- Hayat düzeninin yapısı

ESS AAAB hakkında daha fazla bilgi ve veriye erişim için www.europeansocialsurvey.org

Özel olarak oluşturulmuş bir ESS web sitesinde, Avrupa refah seviyeleri hakkında daha fazla bilgi edinmek için www.esswellbeingmatters.org

ESS'yi Twitter'da takip için @ESS_Survey

ESS'yi Facebook'da beğeni için @EuropeanSocialSurvey

Bu yayını Avrupa Birliği'nin Horizon 2020 araştırma ve inovasyon programının 676166 sayılı hibe anlaşması kapsamında finansman almıştır.

Avrupa Sosyal Anketi Avrupa Araştırma Altyapısı Birliği tarafından yayınlanmıştır
City, University of London
Northampton Square, London
EC1V 0HB, United Kingdom

Türkçe çeviri Ali Çarkoğlu ve Fatih Erol tarafından yapılmıştır.
Şubat 2019

ESS 2013 Yılında Avrupa Sosyal Anketi Araştırma Altyapısı Birliği (AAAB) statüsüne layık görülmüştür. 7. tur boyunca ESS AAAB'nin 14 üye ve 2 gözlemci ülkesi vardı.

Üyeler:

Avusturya, Belçika, Çekya, Estonya, Fransa, Almanya, İrlanda, Litvanya, Hollanda, Polonya, Portekiz, Slovenya, İsveç, İngiltere.

Gözlemciler:

Norveç, İsviçre.

Diğer katılımcılar:

Danimarka, Finlandiya, Macaristan, İsrail, Letonya, Slovakya ve İspanya.

Yöntem Danışma Kurulu (YDK), Bilimsel Danışma Kurulu (BDK) ve Finans Komitesi (FK) ESS AAAB Genel Kurulu'nun çok uluslu danışma gruplarıdır.

Direktörün (Rory Fitzgerald'ın) bulunduğu ESS AAAB Genel Merkezi, City'de Londra Üniversitesi'ndedir.

Leibniz Sosyal Bilimler Enstitüsü (Almanya), Leuven Katolik Üniversitesi (Belçika), NAVM - Norveç Araştırma Verileri Merkezi (Norveç), SAE - Hollanda Sosyal Araştırma Enstitüsü (Hollanda); Pompeu Fabra Üniversitesi (İspanya) ve Ljubljana Üniversitesi (Slovenya) ESS AAAB Çekirdek Bilimsel Ekibini oluşturmaktadır. Ulusal Koordinatörler'in (UK) Forumu, tüm katılımcı ülkelerin ESS UK'lerini içermektedir.